

Distanční vzdělávání jako krok vpřed ▼

Alena Faberová
Vlasta Kohoutová
Lukáš Pfauser

Národní pedagogický institut
České republiky

UčíTelka, webináře, „Přítel školy“ a další. Projekty, které by se bez podpory Národního pedagogického institutu České republiky (NPI ČR) neobešly. Palba dotazů a žádostí ze strany bezradných škol a jejich zřizovatelů byl oříšek, který však odborníci týmu NPI ČR nakonec vítězně rozlouskli. Jaké nástroje k tomu využili a co si z krizové online výuky můžeme odnést do budoucna?

NPI ČR ve spolupráci s MŠMT a odbornými kapacitami evropsky podporovaných projektů začal vysílat webináře necelý týden poté, co pandemie covidu-19 zavřela školy.

Specialisté Institutu webináře rozdělili na čtyři oblasti:

- jak na online vzdělávání,
- hodnocení žáků,
- oborové didaktiky,
- společné vzdělávání.

Nástroj využívaný ve vzdělávání **dosud spíše dílčím způsobem** se rázem stal rozšířeným prostředkem pro podporu a vzdělávání pedagogů. Webináře tempem přibývaly a spolu s nimi rozsah témat, která vedle možností ve využívání IT technologií v samotném vyučování pokrývala i záležitosti týkající se provozu školských zařízení (problematika GDPR, kybernetická bezpečnost, online zápisy do škol a jiné).

Výmluvně hovoří statistiky. Co do počtu zhlédnutí jednoznačně dominují témata věnovaná práci **s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami**, komunikaci s žáky a rodiči v době karantény

(jak si nepoškodit vzájemné vztahy), tipy a rady pro formativní hodnocení, využití lekcí vzdělávacího pořadu České televize UčíTelka, ale také webináře k didaktice výuky v různých předmětech.

Tvrzení *pokrok nezastavíš, které mnohdy zní jako klišé*, přišlo během ustrnutí prezenční výuky o značný kus otřepanosti, a to díky profesionálnímu a koordinovanému přístupu nejen odborníků Institutu. Webináře ukázaly, že v rozvoji digitálních dovedností učitelů, žáků i rodičů lze **pokrok dokonce ještě urychlit**. Otázkou a možná i výzvou pro budoucnost zůstávají kvalita webinářů a jejich časový limit na jedné straně a potřeba osobního kontaktu nejen s lektorem, ale i mezi účastníky vzdělávání na straně druhé.

Učíme (i) na dálku

Tým krajského pracoviště NPI ČR v Plzni stojí za vznikem metody **Strategie přechodu školy na distanční vzdělávání aneb Učíme (i) na dálku**, která vychází nejen z podnětů učitelů, ředitelů a rodičů. Díky **návodným otázkám** může pomoci řediteli

či jiné odpovědné osobě nastavit ve škole systém online vzdělávání tak, aby byl využitelný i v době kombinované výuky – prezenční a distanční, případně v běžném režimu školy pro žáky dlouhodobě nepřítomné. Dokument se nezaobývá doporučeními konkrétních aplikací či platform, ale představuje klíčové body, které je třeba si **na počátku tvorby strategie** ve škole ujasnit.

Strategie vede uživatele k potřebě zmapovat si aktuální situaci v dané škole, platformy použitelné při vzdělávání, zkušenosti pedagogů a žáků s touto formou práce a jejich reálné možnosti. Většinou jde o fázi, kterou v krizových situacích „přeskakujeme“, čímž často dochází k nejednotnému postupu, ke zbytečným „slepým“ procesům, k pozdější nutnosti návratu na začátek.

Informační zpravodaj: Speciál pro podporu výuky na dálku

Čtenáři zpravodaje v něm mohli najít týdenní přehledy vysílání UčíTelka s odkazy na metodické zdroje, aktuální přehledy webinářů NPI ČR, zásadní sdělení a informace MŠMT, ČŠI a CERMAT pro školský terén v období distančního vzdělávání, odborné články a odkazy na stěžejní témata doby (jak na online vzdělávání, adrešná podpora škol, psychohygiena a komunikace s žáky a s rodiči, příprava na přijímací, závěrečné a maturitní zkoušky...).

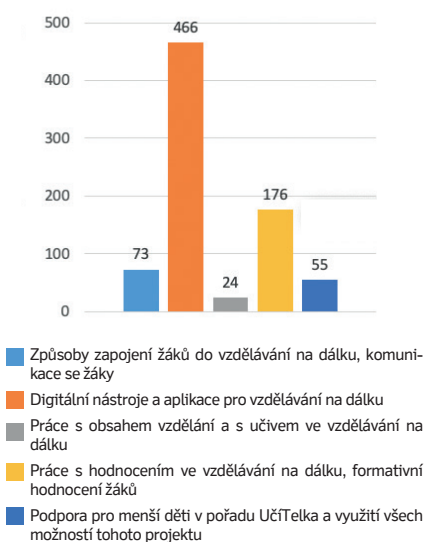
Odborné a metodické vedení projektu UčíTelka

NPI ČR metodicky a organizačně zajišťoval vysílání UčíTelka pro žáky/rodiče/vyučující 1.–5. ročníku. Do projektu se zapojilo 30 učitelů a učitelů z celé ČR. Ke každé lekci Institut poskytoval zdroje a digitální učební materiály (DUM) z Metodického portálu RVP.CZ. Vzdělávací obsah projektu UčíTelka mohli učitelé využít jako jeden ze zdrojů k online výuce svých žáků. Pořad byl mimo jiné tlumočen do českého znakového jazyka.

Adrešná podpora škol

Od počátku května kontaktovali pracovníci NPI ČR vybrané školy s nabídkou cílené podpory pro vzdělávání na dálku. Jeho metodici oslovili přes 1200 ředitelů základních a středních škol s cílem získat přesnou specifikaci potřeb a případných problémů konkrétní školy souvisejících se vzděláváním na dálku, na které bude následná pomoc a podpora zaměřena.

Zájem škol o jednotlivé druhy podpory

„Přítel školy“

„Před oslovením každé školy jsme se důkladně připravili: Jednak vytipováním vhodného pracovníka, který školu kontaktoval jako „přítel školy“. Zjistili jsme si také partnerské aktivity a na základě vyhodnocení pilotáže mezi čtyřmi školami jsme provedli úpravu balíčků, nastavili cíle a formu vedení rozhovorů a získávání zpětné vazby. S každou školou pak diskutujeme a domlouváme individualizovanou podporu, kterou přizpůsobujeme jejím potřebám a zájmům.“

PhDr. Ladislava Šlajchová, Ph.D.,
Krajské pracoviště NPI ČR Plzeň

Pomoc uvítaly hlavně menší školy, dále ty, v nichž převládají žáci z vyloučených lokalit a sociálně znevýhodněných rodin, které nedisponují potřebnou technikou pro online výuku.

A co dál? Krize jako lupa

Získané zkušenosti i navázané osobní kontakty se školami využije MŠMT a NPI ČR při přípravě a realizaci následné podpory školám při zahájení nového školního roku, v budoucnu ale také například při implementaci revidovaného kurikula, pro tvorbu „krizových scénářů pro školy“ či „manuálů pro školy“ pro případ dalších mimořádných opatření (podpora krizového řízení škol). Počítá se rovněž, že **vznikne síť vzájemně se podporujících škol** v regionu, která by mohla pomoci vyrovnávat rozdíly mezi školami.

Autoři článku
jsou odborníky NPI ČR.